

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Ita enim gloriose vicerat, ut ubique præsertim in Judæa pax floreret. Præterea & religionem intactam relinquebat, ut illam sine impedimento sub imperio Romanorum exercere possent.

Quod igitur debitum nostrum erga magistratum, imprimis vero erga Deum declarare velimus requiritur à nobis.

1. *Geminus honoris denarius.* Et quidem quod magistratum attinet, ut debito eundem honore afficiamus, sunt enim Patres patriæ, Gen. 41. v. 43. Sicut igitur filius obstrictus est, patrem suum honorare, Mal. 1. 6. Sic & magistratui honorem convenientem debemus, juxta illud Petri: Deum timete, Regem honorate, 1. Petr. 2. 17.

Deo vero tribuamus denarium honoris, verbum ejus diligendo, & super millia argenti & auri æstimando, Psal. 119. v. 72. indefinenter orando, 1. Thess. 5. 16. temperanter juste & pie vivendo, Tit. 2. v. 12. tribulationem patiendo, Rom. 12. 12. & ita imagini ejus nos confirmando, Rom. 8. v. 29. ita enim glorificamus Deum in corpore nostro, ad exemplum Christi, 1. Cor. 6. 20.

2. *Geminus victoria denarius.* Tiberius Judæis pacem pepererat, ideo merito illi dederunt denarium victoria & pacis, juxta instructionem Christi: Date Cæsari quæ sunt Cæsaris. Idem & nobis dictum est: quia enim sub tutela illorum quietam vitam agere, 1. Tim. 2. 2. & in pace ingredi & egredi possumus, Zach. 8. v. 11. nostrum quoque erit, ut de terrenis facultatibus nostris ei largiamur quo victoria & pax porro continetur, juxta illud: cui tributum, tributum, Rom. 13. 7. exemplo parentum Christi, Luc. 2. v. 1. & Christi ipsius, Matth. 17. v. ult. Dignus enim est operarius mercede sua, Luc. 10. 7. Hunc victoria denarium Deo quoque debemus,

propter Christum, qui pax nostra est, Eph. 2. v. 14. Justificati enim fide pacem habemus, Rom. 5. 1. ideoque confidenter clamare possumus: Abba pater, Rom. 8. v. 15. Victoriæ ille obtinuit, quando cum adversariis suis disputavit, in diebus carnis suæ, ut præsens Evangelium probat. Palmam quoque repotavit in gloriosa resurrectione sua, postquam hostes spirituales debellavit, & victos suos emisit de puteo, in quo non est aqua, Zach. 9. v. 11. Col. 2. v. 15. Palma quoque potius est in triumphante ad cælos ascensione, ubi

Belliger ad cælos ampla trophæa tulit,

ut Fortunatus scribit. Dum sedit ad dexteram Majestatis Dei, Hebr. 1. v. 4. super omnes cælos, Esa. 4. v. 10. ita ut magna virtute nobiscum sit, omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, Mat. 28. 20. Mar. 16. v. 19.

Ideo victoria hunc denarium Domino debemus cum debita gratitudinis ergo pro plenissima redemptione: tum etiam memoriam ergo, ut porro nos sibi commendatos habeat.

De Secundo.

TRansibimus nunc ad alteram partem, *2815271001. v. sive notitiam Christi*, contemplaturi. Hic nobis considerandus proponitur:

1. *Tanquam ingenuus concionator*, quem adversarii ejus præclara quoque laude ornant:

1. *Propter scientia soliditatem*, vocant enim eum magistrum, qui alios cum fructu docere valeat. Quod à nobis eo pluris fieri debet, quia ab inimicis ejus dictum est, imprimis

primis quando dicta illa scripturæ inspici-
mus, quæ tantam illi sapientiam assignant,
quæ omnium angelorum & hominum sa-
pientiam longo intervallo excedit, in ipso e-
nim omnes sapientiæ & scientiæ thesauri
absconditi sunt, Col. 2. v. 3. Quinimo requie-
scit super eum, spiritus sapientiæ & intelle-
ctus, spiritus consilii & fortitudinis, spiritus
scientiæ & timoris Domini, Esa. 11. 2.

2. *Propter doctrinam veritatem.* Scimus e-
nim, inquit, quia verax es, & viam Dei in
veritate doces. Hæc reapse ita se habent.
Non enim inventus est dolus in ore ejus,
1. Pet. 2. vers. 22. Ideo ipse inquit ad Judæos:
Quis vestrum arguet me de peccato? Joh. 8.
v. 45.

3. *Propter animositatem.* Non enim, ajunt,
respicis personam hominum. Hoc ipsi ita
experti fuerant. Subinde enim ipsos pro-
pter peccata objurgaverat, & vix ingemina-
verat, Matth. 23. v. 13. & seqq. Ita dixit ad Re-
gium: Nisi signa & prodigia videritis, non
creditis, Joh. 4. 48. & ad Pilatum, superbien-
tem cum potentia sua: Non haberes po-
testatem adversus me ullam, nisi tibi datum
esset desuper, Joh. 19. v. 11.

In his virtutibus Christus omnibus Con-
cionatoribus exemplo suo prævit, qui pro-
pterea cum imitari debent. Sit ergo con-
cionator:

1. *Didascalus*, qui in Prophetis vacavit,
Sir. 31. v. 1. juxta illud: Antequam loquaris
disce, Sir. 18. v. 19. Sic de Esdra dicitur,
quod fuerit scriba velox in lege Dei, Esdr.
7. 6. & Apollo commendatur, quod fuerit
vir eloquens, potens in Scripturis, Act. 18.
v. 24. Hinc Paulus requirit ab Ecclesiæ
ministro, ut potens sit exhortari in do-
ctrina, Tit. 1. 9.

2. *Periloquus.*

1. *In verbis.* Est enim omnes homines
veritati studere, & mendacia vitare debent,
quæ opprobrium nequam sunt in homine,
Sir. 20. 26. tamen concionatores imprimis
veritati operam dare debent, ut rationem
fidei habeant, Rom. 12. v. 6. tam in doctri-
na, quam in reliquis actionibus suis, & præ-
cipue in opere elenchico. Labium enim
veritatis firmum erit in perpetuum, Prov. 12.
v. 19.

2. *In factis*, ut exemplo Auditoribus suis
præcat, & dicere possit: Hæc est via, ambu-
late in ea, Esa. 30. 21.

3. *Magnanimus.* Officium enim Dei est,
qui est Dominus messis, Matth. 13. v. 4. &
conducit fideles operarios in vineam suam,
Matth. 20. 1. Sicut igitur Deus personarum
acceptor non est, Act. 10. 34. sic neque con-
cionator personam respicere debet: sed cui-
libet iniquitatem suam annunciare, alias
Deus sanguinem peccatoris à manu ejus re-
quiret, Ezech. 4. v. 18. Hoc si fecerit, De-
us incrementum dabit labori suo, ut se ipsum
salvum faciat, & eos, qui se audiunt, 1. Tim.
4. v. 16.

II *Tanquam Consiliorum dissipator.* Hic
Phariseos in bivio quasi stare audimus, nec
dubitant illi, quin Christus alterutra via in-
cedere cogatur, ut aut Romani Imperato-
ris offensionem incurrat, aut plebis favo-
rem amittat: Sed Christus viam novit,
quam ipsi ignorant, & ita consilia eorum
disturbat, ut suis ipsius verbis irretiantur &
capiantur.

Hinc gaudio exulta, mi Christiane! Hæ-
bes enim Deum & Servatorem omniscium,
quem non præterit omnis cogitatus, &
non abscondit se ab eo ullus sermo, Sir. 42.
v. 20.

Ecc 2

Quin-

Quintus Metellus, nobilis ille Eques copias suas ex uno monte in alium deducebat, hoc quidam familiarium admiratus, quæfivit ex illo: quid animi haberet? Sed ille respondit: Si scirem, vestem meam nosse consilia mea, statim exurerem & comburerem. Similem in modum hæretici & Tyranni arcana sua non cuivis manifestant: sed technas & insidias suas, quas in cordis abyſſo absconditas habent, adeo occultare non possunt, ut Christum fugiant, utpote qui habet oculos Majestatis, quibus profundum abyſſi, & hominum corda intuetur in absconditas partes. Sir. 23. v. 28.

Habes quoque Servatorem sapientissimum, qui dissipat cogitationes astutorum, ne possint implere manus eorum, quod ceperant, Job 5. vers. 13. quin sæpe in foveam, quam aliis fecerant, ipsos præcipitat, ut exempla probant.

Pharao Israelitas se suffocaturum putabat: sed ipse cum omnibus suis fluctibus involutus est, nec unus quidem superfuit ex eis, Exod. 14. 28.

Haman lignum paraverat Mardocheo, habens altitudinis quinquaginta cubitos, sed ipse suspensus est in eo. Esther. 7. v. 9. 10.

Principes Persarum effecerunt, ut Daniel in lacum leonum abjiceretur: sed ipse indemnis evasit, illi vero in lacum leonum missi sunt, ubi continuo à famelicis leonibus arrepti, & ossa eorum quoque comminuta sunt, Dan. 6. 24.

Hinc Siracides: Qui in altum mittet lapidem, super caput ejus cadet, Sir. 27. v. 28. 29. 30.

III. *Tanquam Magistratus politici commendator.* In prælecto Evangelio verba facit pro Imperatore Romano, qui gentilis, Christianæ religioni addictus non erat. Non enim est potestas, nisi à Deo; quæ autem sunt potestates à Deo ordinatæ sunt. Roman. 13. vers. 1. Ideo Dii illi appellantur, Psalm. 82. vers. 6. ratione maximæ potestatis, qua pollent non vero à seipso: sed à Deo, qui ipsos constituit, Dan. 2. v. 21. & aliquando interrogabit opera illorum, & cogitationes scrutabitur, Sap. 6. 4.

In hoc statu vixit *Patriarcha Abraham*, qui Princeps & Dux fuit, qui cum quinque Regibus in aciem descendit, eosque profligavit, Gen. 14. 14.

Sicut & *Josephus*, Gen. 41. 41. & *Moses*, Exod. 34. & seqq.

Hoc in statu quoque fuit *David*, qui vir ad eorum Dei erat, 1. Sam. 16. v. 13. ut & filius *Salomo*, cui Dominus bis apparuit, 1. Chr. 29. v. 5. Similiter *Hiskias*, *Josias*, *Josaphat*, aliique plures.

Hoc in statu vixit *Joseph ab Arimathia*, qui Senator erat Hierosolymitanus, & simul discipulus Jesu, expectans regnum Dei, Matth. 27. 57. Luc. 23. 51.

Quis fuit *Centurio Capernaicus*, cujus fidem Servator adeo extollit? Matth. 8. vers. 10. Quis *Cornelius Casarea*, Act. 10. vers. 1. *Sergius* in civitate Papho, Act. 13. vers. 6. *Publius* in Insula Melita, Act. 28. vers. 7. Nonne in Magistratu constituti, simul quoque Ecclesiæ veramembra fuerunt? Est itaque *status politicus status sanctus*, in quo salva conscientia Deo servire & placere potes. Per me re-

ges

ges regnant, & legum conditores iusta discernunt, Prov. 8, 15.

Sed & status omnino necessarius est, quem Deus ordinavit ad tutelam bonorum, & vindictam male agentium, Rom. 13. vers. 4. Eo Christus respicit cum vocula, ἀπόδοτε, Reddite Cæsari, quæ ab eo accepistis, & indicat, quod sine patrocinio Magistratus nihil conservare possimus. Ubi enim non est consilium, populus corruet: salus autem, ubi multi sunt Consiliarii, Pro. 11. v. 14.

Quid grex est sine pastore? Quid navis sine nauclero? quid corpus sine anima? quid hortus sine sepe? quid urbs sine mœnibus? Nonne oves pastore destituti in devia aberrant? Nonne navis colliditur aut submergitur, gubernatore carens? Nonne corpus interit, quando anima expirat? Nonne hortus subvertitur, & vastatur, quando sine sepimento est? Nonne civitas sine munimento facile occupatur? Sic si Magistratus non essent, tanto confusio foret, ut nemo ad momentum securitate frui posset, Das niemand ohne Pickelhauben würde sicher zum Fenster hinauf gucken dürfen / ut Lutherus loquitur. Liberi insurgerent contra parentes: Auditores adversus Concionatores: Subditi contra Magistratum, vicinus adversus vicinum, pacatum cum tremore comederes, &

aquam tuam cum tremore & mœrore biberes, Ezech. 12, 18. Homines errarent quasi reptile, non habens principem, Habac. 1, 14. & sicut oves absque pastore, Num. 27. v. 17.

Debito igitur honore, officiis debitis prosequamur Magistratum, propter Deum, 1. Petr. 2. v. 13. Qui Deum timent, rector illorum in honore, Sir. 10. v. 24. Filii vero belial sunt, qui magistratui detrahunt, eumque despiciunt, uti appellantur, 1. Sam. 10. v. ult.

Christus Servator noster vult, ut demus Deo, quæ Dei sunt, quod à nobis fit, quando Cæsari & Magistratui nostro damus, quod illis debemus, nimirum amorem, honorem, obedientiam, subjectionem, censum, vectigal, tributum, & id genus alia, sunt enim Dei ministri, Rom. 13. v. 4. & ministri regni illius, Sap. 6. v. 5. & quodcunque ipsis exhibemus sive bonum sive malum, id Deus sibi factum reputabit: Ideo inquit ad Samuelem: Non te abjecerunt, sed me, 1. Sam. 8. v. 7. Contra vero David manum suam contra Saulem extendere noluit, propterea Deus ei benedixit, ut in regno successerit eidem, ut Saul ipse prædixerat, 1. Sam. 24. v. 20, 21.

Adjuvet nos Deus, ut hæc omnia ita observemus, ad ipsius gloriam, & nostrum emolumentum, per Christum Dominum & Servatorem nostrum,
Amen,